

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXV.

V Celovec, 15. septembra 1906.

Štev. 37.

Današnja številka obsega 6 strani.

Politični shod v Slovenski Bistrici.

Zadnje nedeljo se je na Štajerskem vršilo več političnih shodov, med drugimi tudi v Slovenski Bistrici zborovanje tamošnjega katoliško-političnega društva. Ta shod je bil posebne važnosti tudi za naš koroške Slovence, ker je še v zadnjem trenotku, predno se je dne 12. t. m. zopet začelo delo v volilnem odseku, na brezdvajben način označil solidarnost štajerskih Slovencev z zahtevami svojih koroških bratov. Shoda se je vsled povabila katoliško-političnega društva udeležil tudi g. dr. Brejce, ki so ga mnogobrojni zborovalci prisrčno pozdravili.

Potem ko je g. dr. Dimnik iz Maribora na jasen način dokazal krivice volilne reforme glede na štajerske in koroške Slovence, je ob živahnem odobravanju zborovalcev izvajal prilično sledeče gospod

dr. Brejce:

Na nešteti shodih sem že govoril, pa še nobenega se nisem udeležil s takim veseljem kakor današnjega; kajti nujna potreba in čas je že, da se Slovenci otresemo dosedanje provinci-jalne politike in da poderemo kitajske zidove, ki v našo skupno škodo ločijo slovenske pokrajine med seboj. Iz tega pogleda zna postati današnji dan znamenit za daljni razvoj slovenske narodne zgodovine, in zato sem se vabilu Vašega političnega društva z veseljem odzval.

Krivice, ki jih hoče volilna reforma donesti koroškim Slovincem, Vam je obširno in temeljito obrazložil gospod predgovornik. Naj njegovim izvajanjem dodam še nekaj opazk.

Koroški Slovenci imajo pravico do treh mandatov, zadovoljili bi se pa z dvema. Pa niti za ta dva mandata pravzaprav ne gre boj, ki ga sedaj z neomajno odločnostjo bojujejo, temveč gre se nam v prvi vrsti za ohranitev celokupnosti slovenskega ozemlja na Koroškem. Ni glavno, ali dobimo Slovenci 23 ali 24 ali pa morda samo 20 mandatov, ker med 516 poslanci ta razlika ne pomenja nič bistvenega ali odločilnega, glavno je, da nam volilna reforma ne vzame kaj od naše narodne posesti, da

nam pusti nedotaknjeno integriteto našega narodnega telesa.

Tudi Nemcem ne gre toliko za tista dva slovenska mandata na Koroškem, kakor pa za raztrganje naših narodnih moči. Slovenskega mesa in slovenske krvi se jim ljubi. Tega pa jim prostovoljno nikdar ne bomo dovolili, in prava narodna politika jim tudi tega dovoliti ne sme. Ta nakana se mora zabraniti z vsemi mogočimi sredstvi. Krivda slovenskih poslancev obstoji prav v tem, da se v volilnem odseku niso vseh sredstev poslužili. Kjer se gre za življenje in smrt, je dopusten in se sme tudi tirjati boj za življenje in smrt.

Odgovornost seveda zadene v prvi vrsti tiste, katere je usoda postavila v tako kritičnem položaju na krmilo slovenske politike. Zato naj se ne čudijo, če se tudi kritika obrača na njih naslov!

Ali naj morda mi obmejni Slovenci, ko vidimo, kako zadovoljno so se drugi vsedli k težko obloženi mizi, mi pa smo v stran potisnjeni ostali, še za „Tafelmusik“ skrbimo — s krulečim želodcem in naj gospodo še hvalimo, ker je znala sama za se tako izborno poskrbeti?!

Ljubljana je naše naravno središče in težišče, in želeli bi bilo, da bi postala to tudi v političnem oziru. Toda to je mogoče le, če si ljubljanska politika razširi obzorje preko ozkih kranjskih mej, preko Karavank in Kamniških planin proti Koroški in Štajerski. Politiko, ki bi nas hotela samo voditi, nima pa smisla ali pa moči, nas tudi braniti in ščititi, odklanjamo. Od središča pričakujemo pomoči in smisla za naše razmere in potrebe, za brce in klofute že skrbijo naši obmejni nasprotniki. Če pa središče ne spozna svoje misije in svoje naloge, če ne spozna svoje dolžnosti napram mejam, potem bi bilo neumno in samomorno, metati se za njim. Če se Kranjska sama od nas izolira, naj se ne pritožuje, če bomo tudi mi začeli realno misliti na koncentracijo slovenskih sil ob mejah. Saj ni treba, da bi trpeli pri tem naši principi!

Naj bi se na Kranjskem spoznal naš položaj. Nam gre v meso tako živo, da še nikoli ne tako. Zato tudi še „celovski intermezzo“ nikakor ni končan, temveč bi znal postati zgodovinski dogodek prve vrste za nadaljni razvoj političnih odnošajev med Slovenci.

Čez tri dni se začne nadaljevanje komedije v volilnem odseku. Tik predno ura bide dvanajst, pozivljamo slovenske poslance, da pokažejo dejanja! Naj bodo uverjeni, da bo naša hvaležnost resnična in prisrčna, in se bomo z veseljem podrejali vodstvu, ki je skrbelo tudi za nas.

Vlada je sama po ministrskem predsedniku Gautschu, ko je volilno reformo predložila, podala pravi komentar svojemu načrtu, komentar, ki ga slovenski politik ne sme izgubiti izpred oči. Gautsch je naravnost izjavil, da bode volilna reforma nezakonita narodno posestno stanje Nemcev, tako da se jim tega, kar bodo sedaj dobili, ne bode moglo nikdar več vzeti. Kar torej sedaj izgubimo, je izgubljeno za vselej, ker postane legalno posestno stanje Nemcev.

Opravičen je tedaj naš klic, da te volilne reforme slovenski poslanci ne smejo nikdar in na noben način sprejeti, da je marveč njih narodna dolžnost, da jo ali izpremene, ali pa strmoglavijo. Stvar je resnobna do skrajnosti. Zato naj se ne odklanja naših prošelj in nasvetov po načinu jeruzalemskih farizejev, češ, kaj pa more pametnega priti iz Galileje — od meje!

Če postane sedanji volilni načrt postava, je konec narodnega delovanja na Koroškem. Takoj odstopim g. Šusteršiču ali komurkoli svojo pisarno, če on misli, da bode mogoče potem na Koroškem še sploh narodno politično delovati.

Končam: Slovenski narod je živel do sedaj brez ministrov in se je razvijal in napredoval, poginil pa bo, če se razbije celokupnost slovenskega ozemlja, če tudi bi nas vladali sami slovenski ministri.

Občinstvo je ta izvajanja na mnogih krajih živahno odobraval in sprejela se je na to enaka rezolucija kakor na zaupnem shodu v Mariboru s pristavkom, da se slov. zastopnikom v volilnem odseku izreka tudi nezaupnica.

Kmetijski stan.

(Govoril na katoliškem shodu štajerski državni poslanec dr. Korošec.)

Prezvišeni cerkveni dostojanstveniki! — Milo slovensko ljudstvo! — Dovolite mi, da vam povem eno zgodnico. Enkrat je živel en oče, ki je imel cel regiment otrok. V njegovi družini so vladale stare šege in navade. Tedaj pa se je zgodilo, da se je oče globoko zamislil in

Podlistek.

Pisma iz jutrovega.

Juri Trunk.

V. Kahira.

(Dalje.)

Za mohamedance je v Kahiri mnogo in nekaj jako lepih mošej. Razni vladarji so pač hoteli pokazati svojo mogočnost ali si postaviti slaven spomenik. Kjer je mnogo denarja, se lahko naredi kaj lepega, in denarja egiptovskim vladarjem ni manjkalo nikoli. Mnogo se moslimi za svoje mošeje ravno ne brigajo — kvečjemu hodijo tja, da se malo pogovorijo ali naspijo. Govor gre po Kahiri, da je več mošej, kakor molilcev! Ker so Arabci drugače nadarjen narod in imajo mnogo tudi prav lepih lastnosti, bi se dalo iz njih mnogokaj napraviti, ko bi njih oči ne bile tako zaslepljene.

Mošeje opisovati je s kratkimi besedami nemogoče. Najlepša izmed njih, ki stoji na najugodnejšem kraju nad mestom, tako da se vidi že od daleč, je takoimenovana alabasterska ali Mohamed Alijeva mošeja. Stene, tla, stebri, stolpi, obok, kupola . . . vse je iz dragega svetlega mramorja, in kadar gori v njej na večer stotero lučic, se oko izrednega sijaja ne more dosti nagledati. A tudi te krasne stene so poškopljene s človeško krvjo; zakaj mošeja stoji na mestu, kjer je imenovan podkralj pustil pomoriti nad 400 moha-

medanskih velikašev, da se je lažje povzpел do prestola. Krv pa kamen ne zakrije. V poglavitejših mošejah je videti različnih posebnosti in tuji letajo od ene do druge. Razume se, da dandanes za kristjana ni nevarnosti, ako se poda na te kraje; treba je samo pokazati že od daleč svojo mošnjo, in kadar moslim zagleda dober „bakšiš“, pozabi vso zagrizenost. Mnogo boljše bi pa bilo, ko bi ljudje odprli svoja srca resnici, krščanskemu nauku z isto pripravnostjo, kakor odpirajo roke denarju, in ko bi mesto polmeseca nad mestom zavlada sv. križ, potem bi nam čudovita Kahira ne bila samo zanimiva, ampak tudi mila in ljuba.

VI. Na kmetih v Egiptu.

Kakor vsak stan, ima tudi vsak kraj svojo dobro in slabo stran. Mesto nudi svojim prebivalcem mnogo ugodnosti, katere mora pogrešati kmet; narobe ima pa ravno življenje na kmetih prav mnogo prijetnosti, dasi se jih ljudje mnogokrat ne zavedajo. Gotovo je, da je iz marsikaterega ozira življenje na deželi v zdravem, čistem zraku za človeka bolj ugodno, kakor življenje v mestih z njih zaduhlim, s prahom napolnjenim zrakom. Zato čuti tudi mestjan nujno potrebo tuintam napraviti na deželo ali na kmete majh n izlet, ali celo nastaniti se tam dalj časa, kakor delajo to naši letoviščarji v toplih mesecih.

Kar se tiče raznih neprijetnosti mestnega življenja, so pač te v egiptovskih mestih mnogo večje kakor pri nas, ker se manj skrbi za potrebno snažnost, poleg tega je povsod polno prahu, ker žgoče solnce zdrobi nekako vse, dež ali

umetno polivanje pa tako ne pride v poštev. Egipt je dežela prahu, ker na obeh straneh se razprostirajo neizmerne planjave golih puščav, ki so sam pesek in prah, in reka Nil dovažja vsako leto gotovo plast prsti, ki se v solčnih žarkih spremeni v prah. Da je ta prah nadležen posebno v mestih, je pač samoobsebi umevno. Radi tega gre tudi egiptovski meščan rad na kmete, na manj prašno deželo. Bogatini imajo izven mest svoja letovišča, svoje vile, kamor hodijo ali se vozijo mnogi vsak dan spat. Te vile so seve same krasne palače, s še krasnejšimi nasadi, vrta in šetališči. Tu je torej jako prijetno, in mnogo mestjanov se hodi n. pr. iz Aleksandrije hladit v Ramléh, ali iz Kahire v letovišča poleg Bulaka. A ti kraji niso „na kmetih“, dasi so na deželi. In „na kmete“ v Egiptu ne gre nikdo radi razvedrila, temveč le kadar ga vodi tja potreben posel, ali pa radovednost.

Kakor se razume, jaz posebnega posla v Egiptu nisem imel, razun iskati zdravja. Skrb za zdravje mi je seve nalagala, da sem bival kolikor mogoče v čistem zraku in zato sem hodil „na kmete“; poleg tega me je pa vlekla tudi radovednost in želja, spoznati nekoliko življenje egiptovskega kmeta.

Omenil sem že, da so se mi od daleč zdele egiptovske vasi kakor veliko gnojišče. Da me ta vtis ni do celega varal, o tem sem se prepričal tudi v bližini. Kdor bi ne videl ljudi, ta bi nikoli ne hotel verjeti, da so ta velika mravljišča človeška stanovanja; in vendar so ti brlogi edina hiša in edini dom egiptovskega kmeta, ne že sto, ali tudi ne tisoč let, ampak že od pamti-

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

velik sklep je dozorel v njegovem srcu. In zbral je okoli sebe vse svoje otroke ter jim naznanil svoj sklep: Dosedaj smo živeli po starih šegah in običajih. Toda vidim in slišim od vseh strani, da to ni prava pot do sreče. Ampak vsestranska, neomejena prostost, to je nova voditeljica do sreče, v katero se zaupljivo obrača tisoč in tisoč ljudi. Bodite torej prosti! Verujte, kar hočete, živite, kakor hočete, skrbite za svoj kruh, kakor morete. Odvezujem vas vseh vezi, vse vaše sile so odslej proste, vse lahko uporabite za svojo lastno srečo! Oče je izgovoril te besede in njegovi otroci so z zadovoljnostjo veselo poskakali med svet. Črez nekoliko desetletij je dohitela otroke vest, da jim oče umira in vsi so pohiteli k njegovi smrtni postelji. In oče se je ozrl na okoli sebe zbrane otroke ter jih vprašal: Ali vam je zlata svoboda prinesla srečo? Nekateri so molčali, drugi pa so namesto odgovora globoko in žalostno vzdihnil. Umirajoče oko očeta se je ozrla na vzdihujoče. Bili so izdelana telesa, izsušeni obrazi in njihova obleka razcapana. Tedaj je bil prepričan, da svoboda mnogim njegovih otrok ni prinesla sreče, in s to zavestjo v srcu je izdihnil svojo dušo.

Zgodbica je pri kraju! Oče, njegova misel, in njegovi otroci so nam dobri znanci. Oče je naše postavodajalstvo, njegova misel je misel vsestranske svobode, tudi gospodarske, in njegovi otroci, to so različni stanovi v naši državi. Oče, naš postavodajalni zastop, naš državni zastop, sedaj ravno med strašnimi mukami na Dunaju umira. In različni stanovi se zbirajo okoli njega. In kažejo mu svojo raztrgano obleko, opisujejo mu svojo nesrečo, tožijo mu svoj propad. Vidi se jim, da v dobi zlate liberalne svobode niso našli sreče, misel vsestranske svobode ni osrečila avstrijskih narodov in stanov. Med otroci, ki stojijo okoli smrtno postelje svojega svobodnišnega očeta, zapazimo tudi moža visoke in lepe postave. Največji je med vsemi otroci, toda vidi se mu na obrazu, da ni srečen, da se mu slabo godi, da mu pojemajo moči. To je naš ljubi znanec, naš kmetski stan. Tudi kmetski stan je med onimi, ki dvigajo proti našemu postavodajalstvu hudo obtožbo, da mu misel gospodarske svobode ni prinesla sreče, katero so mu obetali, ampak da ga je spravila na rob propada.

Z letom 1848 se začne v Avstriji doba gospodarskega liberalizma. Reklo se je tudi kmetu: Prost si, skrbi zase, kakor moreš, nihče te ne bo oviral, nihče se zate zmenil, prost si tlake, prost desetine, prost ovirajočih spon glede podedovanja in prostega razpolaganja s svojim posestvom. In ker se ob zelo važnih dogodkih morajo dajati spominki, se je v tej zgodovinski dobi tudi kmetu vtisnil spominek v roko. In kot spomin, da je napočila nova doba, doba zlate svobode, je dobil kmet v roko majhno knjižico, imenuje se davčna knjižica, najzanimivejša knjižica v biblioteki naših kmetov. Edina knjižica, za katero skrbi država, da jo ima kmet vedno v rokah.

Kmet je torej postal prost. In res, nihče se ni več zanj brigal, skrbeti je moral za svoj obstanek, kakor je mogel in vedel. In mogel in vedel je skrbeti samo tako, kakor se je naučil

veka. Tako je „felah“ — to je ime kmeta v Egiptu in tudi v Sveti deželi — stanoval že v onih dobah, ko so naše pokrajine pokrivala še goste šume temnih gozdov, in gotovo bo ostalo tako, dokler bo Egipt napajal čudoviti Nil.

Ker je ob času povodnji (meseca julija, avgusta in septembra) cela dežela pod vodo, morajo vasi stati na bolj vzvišenih krajih. A teh ni dosti, zakaj tla so ravna kakor miza, in kjer je kaka višina, je gotovo posuta s stanovanji felahov. Zato so vasi navadno tudi precej mnogoštevilne, posebno v Spodnjem Egiptu. Kakega reda pri zidavi sevé ni opaziti nikjer, ker hiša se postavi, kjer je ravno kraj. Pravim „hiša“, a tega imena to stanovanje v resnici ne zasluži. Opeka ali kamenje je na kmetih nepoznana stavbena tvarina, ker jih v mnogih krajih tudi ni dobiti. Hiše felahov so sezidane iz — blata, neke vrste ila, katerega ne primanjkuje nikjer. Tuintam se delajo tudi neke vrste opek, k ilu se primeša slama in opeke se posušijo na solncu. Take opeke so morali Izraelci delati Egiptčanom, kakor je iz sv. pisma znano, a hiše iz takih opek so že bolj „nobel“. Iz blata se postavijo bolj na okroglo stene, ki se na zgoraj malo zožijo in zedinijo v malem dimniku, katerega odprtina kaže proti jugu, ker v Egiptu je na dnevnem redu sever. Na strani je ozka, nizka luknja, skoz katero se pride v notranjščino, ki je sevé prav majhna in nizka. Nekaj prag deli prostor v dva dela. Zgornji je izba za ljudi, spodnji pa hlev za živali, sredi je majhno ognjišče. Stolov, miz, oken, klopi . . . iščeš zastanj in kje bi bilo tudi za nje kraja. Vsakdo si lahko misli, da mora biti tako

od svojih očetov in pradedov. Ostal je veren, bil je pošten, in delal je od zore do mraka neumorno. Deset, dvajset let je šlo tako za silo. Toda polagoma je zapazil kmet čudne izpremembe okoli sebe. Zemljiška knjiga mu je postala cela črna, dolgovi so zlezli na posestvo. Pridelki niso imeli več nobene cene. Žito, vino, les, živa, vse se je prodajalo sila nizko. Posestva so postala manj vredna, razkosavajo se in boben poje dan na dan ter oznanja, da se posestniki menjujejo. Hlapci in dekletje zapuščajo kmeta in hite v mesto, ter njegovi lastni sinovi in hčere obračajo hrbet očetovim domovom in si iščejo pri meščanih in tovarnarjih vsakdanjega kruha.

Kmet bo res kmalu popolnoma odrešen, prost, prost svojega posestva, prost svojih ljudi, prost svojega imena. Edino, v čemur ima naš kmet zaznamovati res napredek, to je v dolgovih in davkih.

Na kmetiskih posestvih v Avstriji je vknjiženega dolga okoli 8000 milijonov kron, tako da presegajo samo obresti, ki jih morajo kmetje plačevati za ta dolg, petkrat svoto, ki se odrajta kot zemljiški davek. Ta dolg leži kakor mora na avstrijskem kmetijstvu, osobito pa še na slovenskem, in slabi naše narodne moči. Ker kmet komaj zmaga obresti za vknjižene dolgove in davke, ne more plačevati svojih služabnikov tako visoko kot tovarnarji in meščani, zato ga zapuščajo. Zapuščajo ga pa tudi lastni sinovi in hčere, nihče noče več posestva, na katerem je kmet veden suženj vknjiženih dolgov in davkov. Ne stradajo doma, toda v srcu vsakega človeka je nagon po napredku, po vedno večji sreči. Naši slovenski izseljenci, ki so namenjeni v večja mesta, ali v Nemčijo, ali v Ameriko, niso blede, izžeti, lačni, obupani, marveč krepki, cvetoči, življenja in moči polni mladeniči in najčvrstejše ženske. Ne tako zelo obup, ampak veselo upanje in zavest lastnih sil in moči jih spremlja na žalostni poti iz domovine. Posebno naše ljudstvo je probujeno. Zaveda se svojih dušnih in telesnih moči, zaveda se, da bi s temi moglo napredovati. Doma pa z žalostjo vidi, da vsa umnost in pridnost ne pomaga, da ni mogoče razviti svojih sil tako, kakor bi bilo treba, in zato hiti v tujino, kjer misli lažje priti do sreče in blagostanja.

Zadnja leta zabeležuje Avstrija vsako leto po 170.000 izseljencev, večinoma kmetskega stanu, a to so samo izseljenci iz države, ne pa taki, ki se preselijo v mesta in se pridružijo delavskemu stanu. Po ljudskem štetju leta 1890 je bilo med 24 milijoni 14 milijonov kmetskega prebivalstva, deset let pozneje, leta 1900 pa je Avstrija že štela 26 milijonov prebivalstva, a med njimi samo 13.700.000 kmetskega prebivalstva. Na drugi strani je rastle število obrtniškega stanu, ki se povsod množi, odkar kmetje zapuščajo svoje domove. Leta 1890 je bilo prebivalcev obrtniškega stanu, kjer so posebno delavci všteti, 4 milijone in nekaj stotisočev, leta 1900 jih je bilo že 7 milijonov. Iz tega se vidi, kam sili kmetsko ljudstvo, in te suhe, preproste številke same že jasno kažejo, da v Avstriji kmetski stan propada, in da se Avstrija nahaja na preobratu, da se preustroja iz kmetske države v industrijsko

stanovanje več kot siromašno, in ko sem jaz gledal v te brloge, ki bi pri nas preslabi bili celo za domače živali, me je tolažila le misel, da je Egiptčan prav malo časa v stanovanju in navadno zunaj na prostem leto in zimo. Pač radi tega si mnogi ne zidajo boljših stanovanj, dasi bi imeli sredstev dosti, ker med navadno jako revnimi felahi se najdejo tudi bogatini, a stanovanja so vsem enako revna. Izjemno vidiš tupatam tudi kako boljšo hišo z okni, a tudi ta se z našimi kmetskimi hišami ne da primerjati. Res je, da je radi stanovanja naš slovenski kmet pravi — grof proti egiptovskemu felahu, dasi sta v resnici trpina oba.

Da v deželi, ki je polna prahu, in kjer pripeka solnce brez prenehanja cele mesece, ne manjka razne neprijetne golazni, je umevno, posebno pri jutrovcu, kateremu je snažnost splošno nekaj nepoznanega ali nepotrebne. Obisk teh stanovanj je torej vsekako zanimiv, a navadno ne brez raznih neprijetnosti, katere ima človek z isto nepotrebno golaznijo. Jutrovec ima sicer drugo kožo kakor Evropejec, in ako ga pikajo, ščipljejo, grizejo, ujedajo tudi celi „regimenti“ raznih živali, pravi „maleš“ — nič ne stori. Alah hoče tako in tako si pomaga v vseh neprilikah. Da pa ima usmiljenje z Evropejcem, kaže slučaj, katerega sem doživel ob priliki nekega obiska na kmetih. Bila je nas cela družba in med tem, ko so se nekateri gospodje pogovarjali s poglavarji ali šehi, je mene mikalo pogledati malo bolj v notranjščino stanovanj. A hitro so začele ženske regljati in prišlo je nekaj moških, ki so mi dejali, da naj ne hodim dalje

državo. Naš kmetski stan, naš kmet stoji ob robu propada.

Če se človek vidi ob robu propada, potem je trojno mogoče: Ali skoči vanj, to je najbolj neumno, ali pa se umakne, to je najbolj strahopetno, ali pa skoči črez, to je korajžno in podjetno. Naš slovenski kmet je že pokazal, da ne pozna obupavanja, ampak da zna korajžen in podjeten biti, kadar se mu slabo godi. Spominjam le na zgodovino, na kmetske punte na Kranjskem, ko so kmetje s cepci, motikami in kosami šli nad svoje tlačitelje, ko so tekli potoki krvi. Postavili so si celo kmetskega kralja, Matija Gubca, ki naj bi jih v bojih vodil in oprostil tlačiteljev. Nazadnje so kmetje podlegli. Gubec je bil umorjen, upor popolnoma potlačen in kmet se je moral zopet tlačiti dati, kakor poprej. Torej slovenski kmet je takrat pokazal, da ima korajžjo, toda vrlo slovensko ljudstvo: to ni bilo pravo orožje, to ni bil pravi način vojevanja. In ni kmeta, ki bi bil prepričan, da bi se na ta način dalo kaj za njegov stan doseči.

Trojno sredstvo se bo moralo uporabiti, da se reši kmet gotovega propada. Prvo je samopomoč, drugo je pomoč postavodajalstva in tretje sredstvo pa je podlaga obojemu, namreč kmetska stanovska samozavest.

Delavskemu tovarniškemu stanu se tudi slabo godi. Toda delavci so segli po samopomoči. Združili so se v krepke organizacije in sedaj je to njihovo najmočnejše orožje, kadar se morajo braniti. To je revolver, s katerim najhujšega sovražnika premagaš. Preko delavskih organizacij ne more ne kapitalistična, ne vojaška sila. Tudi kmetski stan se bo šele tedaj lahko obranil svojih neprijateljev, kadar bo združen po različnih zadrugah, kadar bo postal gospodarsko neodvisen od vseh drugih stanov. Kadar bo sam urejeval svoje denarne zadeve po rajfajzenovkah, kadar bo svojim pridelkom po proizvodajalskih zadrugah sam narekoval ceno in kadar se bo po nakupovalnih zadrugah sam oskrboval z vsemi potrebnimi stroji, orodjem in semeni. To je gmotna samopomoč. Druga je istotako važna, umstvena samopomoč, ali recimo izobrazba. Izobrazba, to je beseda, katero različni ljudje različno razumejo. Naša slovenska dekleta, — prosim, ne vse, — ampak nekatere, razumevajo s tem: frufnu, kodrčke, rumene čreveljčke in čipke na ramah, kakor avstrijski admirali. To je zunanost. Mi smo možje in vemo, da je izobrazba zaklad znanja v naši glavi, s katerimi lahko razsodimo, kar je prav in kar je krivo, kar nam koristi in kar ne koristi, kar je našim razmeram ugodno in neugodno. Za kmeta je dandanes mnogo znanosti. Naravoslovne znanosti o rastlinah in živalih, o njih življenju in sestavi so čudovito napredovale in vse to je umnemu kmetu treba znati. Razumeti mora tudi uporabo mnogovrstnih gospodarskih strojev ter uporabo prometnih sredstev. Posebno važno je tudi, da vedno opazuje in pozna gibanje, kjer se trži in baranta z njegovimi pridelki.

Vse to si bo moral kmet doseči potom samoizobrazbe, kajti dolgo še bo trajalo, predno bo vsaka vas dobivala po javnih šolah dovolj stanovskega pouka. Češki kmet dela in se izobra-

med hiše ali celo v stanovanju. Menil sem sprva, da jim morebiti ni ljubo, ako si jaz ogledam njih prstene „palače“, a pozneje sem izvedel, da so to storili iz golega usmiljenja do mene, namreč bali so se, da bi me znane „skakalke“ preveč ne obsule. Reveži, jaz sem se jim smilil, a sami s seboj ne morejo imeti usmiljenja.

Obleka je kmetu jako preprosta. Pravzaprav nosi vse, staro in mlado, moški in ženske, le neko dolgo, navadno modro haljo ali srajco in k večjemu še neke vrste suknjo. Čudno je, da nosijo ženske v okolici mesta Tanta neke vrste hlač, kar jim da čuden izgled. Te hlače pa so v sveti deželi povsod v navadi in začetkom bo marsikdo mislil, da ima pred seboj moškega, in vendar je ženska. Da te ženske, ki nosijo hlače, ne bodo vse tako hude, kakor njih sovrstnice pri nas, se razume. V mestih je seve noša prav različna, kakor tudi pokrivalo, dasi prevladujeta fez in tarbuš ali turška kapa pri moških, ženske pa imajo neke vrste hlače ali pa si potegnejo zgornji del obleke črez glavo, tako da izgledajo skoraj kakor veliki mražniki. Navadno ima vsakdo leto in zimo, petek in svetek, le eno obleko, ako pa ima kaj pod palcem, pa ima v obleki lahko tudi celo premoženje. Kakor v mestih, se kaže tudi na deželi, da je ženskam lišp nad vse. Roke, noge, ušesa, nos, vrat, prsi, vse ima svoj lišp, ki pa navadno ni vreden počenega groša. Da se kinča mladina, je pač umevno, a da tega ne opuste grde, stare babure, je več kot smešno, ali kaj boš, jutrovec je otrok celo svoje življenje.

(Dalje sledi.)

zuje; kadar orje, ima v eni roki plug, v drugi časnik.

Drugo sredstvo je pomoč postavodajalstva, deželnega in državnega. Vse luknje, skozi katere je pihala liberalna sapa, se morajo zamašiti in vsi nasledki odpraviti. Kmetstvo zadolževanje se mora omejiti in podedovanje urediti. Odpirali so meje kmetiskim pridelkom tujih držav, zidali so veliko obrt in trgovino, železnice, in podpirali parobrodna društva, zidali za vse druge stanove, višje, srednje in nižje šole, podpirali velika kapitalistična podjetja, od kmeta pa pobirali le davke in vojake. Vojaštvo najhujše gloda ob mozgu kmetkega stanu. Vojaštvo pomeni za kmeta ne samo denarni davek, ampak tudi hud krvni davek. Pri nas je okoli 80% vseh vojakov kmetkega stanu. Zato je kmetka zahteva, da se zniža število vojaštva in se prepori izročajo v razsodbo mednarodnim mirovnim razsodiščem. Za svoje pridelke zahteva kmet, da ga varuje pred tujimi s carino, da gradi njemu ceste in železnice, da mu pomaga nositi šolsko breme ter skrbi za stanovsko kmetijsko šolstvo in da ga podpira v nesrečah in nezgodah. Ker je toliko dolga na posestvih, mora tudi tukaj priskočiti na pomoč država, da razdoli posestva, da omeji neomejeno delitev posestev in uredi podedovanje, vsled kojega je na najslabšem vedno isti, ki podeduje posestvo. Zaradi pomanjkanja delavskih moči se bo moralo upeljati delavsko zavarovanje za starost, h kojemu lahko pristopajo, ako hočejo, tudi manjši posestniki. Tako bi se priklenili posli na kmeta, ker bi se jim ne trebalo bati za starost. Največjega pomena pa je, da se izvedejo stanovske zadruge, za koje je sklenil državni zbor že okvirni zakon. One bodo šola kmetke zavesti, parlament kmetkega stanu, njegov zagovornik in prijatelj, zraven pa se bo ob zadrukah razvila tudi posebna stanovska veda, ki bo prijateljem kmeta ponujala najboljša in najbolj zanesljiva orožja za obrambo kmetkih teženj.

Tretje sredstvo, ki je potrebno, da se kmet zopet opomore in naši državi, da ne postane Avstrija industrialna država, ampak ostane kmetka država, je kmetka zavest. Ona mora biti gonilna moč v vseh bojih za obstanek kmetkega stanu. Kmetki stan se mora zavedati svoje važnosti, svoje moči in svojega velikega pomena, ki ga ima za državo. Kmetki stan je neizcrpljiv vrec za vse druge stanove. Kmetki stan je glavni steber za vojaštvo, kojega je največ iz kmetkega stanu.

Kmetki stan je ohranjujoč živelj v državi. Ko so v Rusiji čete različnih ljudi nosile po ulicah rdeče zastave in klicale: Smrt carju! prihajale so tudi druge čete, ki so nosile svete podobe in klicale: Bog hrani našega carja! Seveda se tudi utrga nit potrpljenja.

Kmetki stan je krepak davkoplačevalec. Torej povsod ga dobijo.

Kmetki stan se mora zavedati svoje visoke naloge v državi in zato mora zahtevati, da se država tudi nanj ozira. Javno politično življenje ni nič drugega, nego boj. In v boju se človek ne sme skrivati. Kdor je v boju ponižen in potprežljiv, je tudi tepen. Do zdaj je bilo tako, in zato je kmetki stan bil tepen, zato je nazadoval. Toda to ne sme tako ostati. Tretji slovenski katoliški shod kliče vam kmetom: Kmetje slovenski po vseh kronovinah, zbirajte se pod svojo kmetko zastavo. Skrbite za svoje stanovsko blagostanje! Pri drugih narodih so se že začeli kmetje zavedati svojega pomena in zbirajo se pod eno zastavo za svoje pravice. Kmetje slovenski, vstanite tudi vi in zberite se okoli ene zastave, okoli zastave, na koje vrhu blišči sveti križ, na plapolajoči zastavi sami pa stoje najvišje in z najdebelejšimi črkami zapisane kmetke zahteve in želje. Pod svetim križem s kmetko zastavo moramo začeti boj, odločen boj za kmetki stan. To je sveta naloga vsakega, ki ljubi kmetki stan!

Sklepam s kratko zgodnico. Vsakdo izmed vas je že videl sliko: Zgoraj je cesar in ta pravi: Cesar — vse vladam; vojak — vse branim; sodnik — vse sodim; krojač — vsem delam obleko; žid — jaz pa vse goljufam; kmet — jaz pa vse vzdržujem.

Slovenski kmetje! Ko se razkropite po katoliškem shodu, razširjajte te misli tudi med sbrate in jih zbirajte pod zastavo katoliško in kmetko. Vsak naj stori svojo dolžnost in kmetki stan ne bo propadel.

Koroške novice.

Političen shod se vrši v nedeljo 16. t. m. v Grebinjskem Kloštru, ne pa v Grebinju.

Ustanovo v svrhu, da se izobrazijo za docenturo na bodočem ljubljanskem vseučilišču, je po-

delil deželni odbor kranjski g. dr. Iv. Arnejcu, gimn. suplentu v Mariboru. Vrlemu našemu rojaku iz slovenskega Roža najprisrčnejše častitke!

Duhovniške in cerkvene stvari. Cesar je imenoval preč. g. kanonika Ferdinanda Wappisa za stolnega školastika, in knezoškofijskega tajnika preč. g. Martina Kovač-a za kanonika krškega stolnega kapitlja. Ravno tako je imenovan stolnim kanonikom preč. g. Janez Pirker st., župnik v Paternijonu. — O. Ciril Goričan, O. Cap., pride kot vikar v celovski samostan oo. kapucinov; o. Kalist Vaupotič ostane v Volšperku. — Župnijo Galicijo oskrbuje začasno g. Ivko Kogelnik, provizor v Apačah. — Za jezuitskega generala je bil izvoljen Franc Ks. Wernz, rodod Nemeč, ki je bil dosedaj rektor gregorijanskega vseučilišča v Rimu.

Borovlje. (Nemčurska podivjanost.) 5. t. m. šlo je več narodnih Slovencev borovskih skoz Borovlje. Ker so prepevali slovenske pesmi, je to nekatere renegate silno razjezilo; ko so šli ti Slovenci ravno mimo Borovnikovega sadnega vrta, je kar naenkrat začelo leteti na nje iz vrta za pest debelo kamenje; eden izmed njih je bil na nogi zadet. Ko so potem vrt preiskali, ni bilo najti nobenega človeka, kajti ti podivjani izdajalci so se bili že poskrili, kakor se skrije krt v svojo luknjo. Živela nemčurska kultura!

Borovlje. Na daleč znano pevsko društvo „Alpenrose“, ki se je spočetka vadilo v slovenskem in nemškem petju, se zadnji čas postavilo na popolnoma nemško stališče, je 8. in 9. septembra obhajalo 25letnico svojega obstoja. Pri tej priliki imenovalo je g. Petra Werniga svojim častnim članom in mu priredilo bakljado. Na predlog g. Prešerna so tudi Pepo Ogriza enako počastili. Zaslug za društvo nima nobenih, pa to nič ne de, saj se je zato bolj jokalo, ko so mu poklonili diplomu. Nekaj je le! Slovesni, boljše rečeno vodeni govor je imel seveda gosp. dr. Maurer, po domače Trnjakov Jožef iz Podljubelja; ta še namreč v celih Borovljah najboljšo nemščino „touče“. In res, obračal se je kakor vrtavka in strmečim poslušalcem razlagal že itak znano društveno zgodovino. Govoril je seveda tako, kakor da bi Borovlje bile nemške. Med govorom je delal tudi pavze in čakal na pritrjevanje, a še enega „heila“ ni bilo. Taki so ti ljudje. Zdelo se je, kakor da bi postal nemiren. Pa tudi lahko. Na stotine ljudi ga poslušala, in še eden mu ne pritrdi, nak, nak, to je vendarle preveč. Kaj početi? Naenkrat se obrne do nemih zijalcev, stopi na prste, vzdigne roko in jih pozivlja sam, da mu trikrat pomagajo zapiti hajl. Toda o blamaža! Izmed velikanske množice je vpila le „Alpenrose“ in nekaj tujih fajerberov, mislim, da so bili podljubeljski, tretji-krat pa se razun govornika in njegove žene, ki ga je navdušeno gledala skozi okno, sploh nikdo ni več oglašil. Kusterniku in njegovim „besedam“, ki niso imele ne glave ne repa, odgovarjali so samo pevci, pa še ti bi pozabili, če jih ne bi g. Strein na to opomnil. Frankfurtarc je bilo veliko; nekaj, in sicer največje, so bile po noči sežgane, polite ali raztrgane. Kaj takega se še „Nemci“ Ogriz, Zavnik, Jožef, Ovčar, Činkovec, Kusternik itd. v nemških Borovljah res niso nadejali. Delavski stranki sta le od daleč opazovali to smešno rabuko. Socijaldemokratski „Stahlklang“ je napravil celo izlet, da se mu doma ne bi trebalo jeziti. Smešno je bilo gledati poštene Borovljance, ki so bili vsi polni frankfurtarskih trakov, pogovarjali pa se slovenski. Pevci iz Št. Vida, Knittelfelda, Trga, itd. so kar zijali, ko so slišali čudno borovsko nemškutarijo.

Borovlje. 7. t. m. zvečer priredila so nekatera društva pri nas bakljado v čast pevskemu društvu „Alpenrose“. Cel trg je bil s frankfurtaricami prepreden. To smo pričakovali, ker je društvo, katerega člani so skoraj sami Slovenci, nemško-nacijonalno. A čudom smo se čudili, ko smo videli, da sodelujete pri tej nemški prireditvi tudi dve društvi, katerih namen je, da gojijo patrijotizem, „Krieger-Verein“ in pa „Schützen-Corps“, katerega člani nosijo nekdanje vojaške puške. Upamo, da se od zgoraj tem ljudem potrebno pove. — Kakor vedno, je tudi pri tej priliki govoril Trnjakov Jožef o nemški pesmi, nemškem Korotanu in o nemških Borovljah. Da pa Borovlje niso še nemške, se je pokazalo, ko se je zbrana množica odzvala vabilu, naj pozdravi „Alpenrose“ z „dreifaches, donnerndes Heil“. Nekateri so vpili hajl, drugi „fraj“, drugi zopet živio, mi pa „no pa hajl“.

Borovlje. V noči od 7. na 8. t. m. bilo je nekaj razobešenih frankfurtaric zasmojenih in nekatere poškodovane. Naši nasprotniki so to takoj porabili, da škodujejo ugledu tamburaškega društva „Strel“. Razširili so namreč govorico, da je „Strel“ to storil. To je nesramno obrekovanje. Naši tamburaši so daleč preollikani, da bi mogli kaj takega storiti. Kar so hoteli storiti, so očitno

storili po govoru doktorja Maurerja 7. t. m. zvečer na trgu. O celi stvari prihodnjic več. Z obrekovalci pa se bo še govorilo.

Borovlje. Ker so se radi sežganih nemških zastav razširile po Borovljah razne govore o moji osebi, ne da bi bilo meni mogoče, najti povzročitelje teh govorov ter jih sodnijsko zasledovati, ker se radi nečuvnega terorizma, ki vlada v Borovljah, nihče ne upa pričati, da je ta ali oni izustil mene žaleče sumničenje, imenujem tem potom vsakega, kdor je trdil, da stojim jaz v katerikoli zvezi s sežiganjem nemških zastav in tistega, ki je sprožil govorico, da sem dal gostilničarju Antoniču na Dobravi povedati, da odstranim jaz njegovi nemški zastavi, ako jih ne odstrani sam, tako dolgo lažnika, dokler ne dokaže resničnosti svojih besed.

V Borovljah, dne 11. septembra 1906.

Fran Mišič
cand. phil.

Sveče. Shod, ki ga je priredilo naše krš. soc. pevsko in delavsko društvo dne 2. septembra popoldne v Adamovi gostilni, je bil nad vse pričakovanje dobro obiskan. V naše največje veselje so se pripeljali vlč. g. Ražun in vrli tamburaši iz Št. Jakoba. Iz Celovca je prihitel dober govornik, delavec g. Osana. Zborovanje se je vršilo po sledečem sporedu: G. podpredsednik otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče ter odda besedo društvenemu konzulentu. Ta nam poda na kratko pregled boja za volilno preosnovo, oziroma proti njej. Razložilo se je težko stališče koroških Slovencev; razjasnila nevarnost, ki nam preti, ako ostanejo volilni okraji tako razdeljeni, kakor jih je predložila vlada. Kakšno stališče glede volilne preosnove naj zavzame koroško slovensko kršč. soc. delavstvo? Slovansko delavstvo se nahaja ne samo v „slovenskem“ volilnem okraju, ampak tudi v vsakem drugem volilnem okraju, kjer bivajo Slovenci na Koroškem. Naše stališče je torej jasno: Slov. kršč. soc. delavstvo sicer dobi po volilni preosnovi volilno pravico, katere pa nikoli ne bo moglo porabiti sebi v korist. Kršč. delavski kandidat se ne bo mogel nikoli postaviti, slovenski kmetki kandidat ima malo upanja do zmage; torej nam naša volilna pravica ne pomaga veliko. Vse drugo slovensko delavstvo pa je z drugimi koroškimi Slovenci vred obsojeno na molčanje; škoda, katera se prizadene koroškim Slovincem s predloženo razdelitvijo volilnih okrajev, je tako velika, da se bo tudi koroško slovensko-narodno delavstvo rado odpovedalo svoji volilni pravici, ki bi se morala plačati s krvjo velike večine koroških Slovencev. Gosp. Osana iz Celovca govori o takoimenovanem liberalizmu. Beseda „liberalizem“ pomeni prostost, svobodo; a ta svoboda je bila človeštvu le v pogubo. Nam Slovincem pa najbolj škoduje nemški liberalizem. Namesto pravice in krščanske ljubezni do bližnjega odločuje pest, kruta sila in denarna premoč. Edina rešitev slovenskega ljudstva je v združenju na podlagi sv. vere. Delavstvo se dandanes le upošteva, če je organizirano v društvih. — Navdušno ploskanje je pričalo, kako dobro je razumel delavec brata delavca. Da bi g. Osana le še večkrat prišel v našo sredo. — Nato naznani g. podpredsednik, da se je oglašil k besedi vlč. g. župnik Ražun. (Živahno ploskanje in klici: Živijo!) Vlč. g. Ražun nam je narisal v svojem navdušenem govoru nemškutarijo v vsej njeni grdobi in sramoti. Nemškutarja moremo opazovati iz kateregakoli stališča hočemo; on je od ene strani grši kakor od druge. Čim bolj opazujemo nemškutarja, tem bolj spoznavamo, da zasluži nemškutarija naše najglobokejše zaničevanje. Gostilničarji in trgovci v Svečah si naj preskrbijo slovenskemu prebivalstvu primerne napise. V slovenskih Svečah torej na dan s slovenskimi napisi! Društveni pevci so prepevali mile slovenske pesmice, in lepe tamburaške točke so nam razvedrile srca. — Prihodnje zborovanje bo v Podsinjivasi.

Sreje pri Lipi. Veselica društva „Sloga“ iz Podravelj se je izborna obnesla. Došle goste in društvenike je pozdravil v imenu društva bogoslovec Janko Schiller. G. Rado Špicer, naš rojak in ustanovitelj našega gledališkega zbora, je sporočil pozdrave društva „Triglav“ iz Radovljice ter v krepkih potezah razložil začetek in razvoj našega društva. Kot glavni govornik je razpravljal g. Osana iz Celovca jako dobre misli o liberalizmu, veri in narodnosti. G. Lučovnik iz Št. Jakoba pa je nas opozarjal na lepoto in vrednost našega milega materinega jezika. Da bi se pač ravnali vsi Slovenci po res lepim besedah g. govornika. — Predstavljali ste se tudi igri: „Ne kliči vraga“ in „Dobro došli! Kdaj pojdete domu?“ Vsa čast vrlim igralcem in igralcam! Ne vemo, koga bi v prvi vrsti pohvalili, kajti vsi so rešili svoje vloge izvrstno. Stric Koščak in Majda sta kakor rojena za oder.

Vmes pa so donele mile tamburice podraveljskih tamburašev in se razlegali krepki glasovi pevcev iz Št. Jurija. Ta veselica nam bo ostala še dolgo v spominu; Bog daj, da bi sledila v kratkem zopet kaka druga.

Vernberg. V ponedeljek, dne 10. kimovca, je bil pogreb g. J. Spicerja, očeta č. g. Jan. Spicer, vikarja na Goriškem. N. v m. p.!

Št. Rupert pri Beljaku. Zadnjo nedeljo, dne 2. t. m., ob kakih devetih dopoldne je prišel na kolodvor neznan možak v starosti med 50 in 60 leti ter povpraševal po vlaku, ki pelje v Podkloster. Bil je bos in brez jopiča. Hodil je do dvanajstih opoldne po čakalnici, a voznega listka si ni kupil. Tedaj ga pozove neki železniški uslužbenec, kateremu se je zdel tujec bolan, naj se poda na prosto v kako senco, kar je ta tudi storil. Napil se je prej še vode in se vsedel potem na neko skrinjo. Kmalu zatem ga vidijo na trati v bližini kolodvora ležati. Okrog pol dveh sliši čuvaj od tam glasno smrčanje, za kar se ne zmeni dosti v mnenju, da je obležal tam kak pijanec. Takoj zatem gre mimo neki delavec in najde ubožca — mrtvega, katerega so takoj z odejo pokrili in obvestili o tem orožniku v Beljaku. Cela vrsta beljaških izletnikov in otrok je obstopila mrliča, dokler ne pridejo ob šestih zvečer z vozom na „lojtre“ ponj in ga odpeljejo v utico požarne brambe, ker tukaj ni mrtvašnice. Pisem preminuli ni imel nobenih pri sebi; našlo se je pri njem le gotovine 28 kron in srebrna ura. Mož je srednje velik, dobro rejen ter je nosil črne hlače in zelen klobuk. Na desni nogi je imel nogavico, na levi bos pa je imel na palcu veliko rano.

Logavas. Št. l. novo posestvo v Grabnah je na dražbi kupil g. Mat. Kakl, p. d. Viešter, za 2018 gld.

Št. Primož-Št. Vid v Podjuni. Kaj nam naznanja zadnji „Mir“? Da bralno društvo naših sosedov Škocijancev prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m. popoldne „pri Voglu“ napravi poučno mesečno zborovanje. Kakor sem izvedel, bodeta prav poljudno govorila gg. Kogelnik in Dolinar. Da se bo tudi zapelo, se razume; mogoče nas čaka še kaj drugega? Kdo ve! Skažimo se Škocijancem za poset hvaležnim s tem, da nas prav veliko pride na shod. Slovenski fant.

Djekše. (Shod odpovedan.) Shod, ki bi se imel na kvaterno nedeljo, dne 23. t. m. tukaj vršiti, se mora za nekaj tednov odložiti, ker je ob kvaternih nedeljah povsod mrtvaško opravilo in tudi sledeče nedelje ni mogoče shoda napraviti. Pravočasno se bo naznanilo, kadar bo mogoče, priti skupaj.

Guštanj. Licitacija gostilne na pošti se ne vrši dne 16. t. m., ampak se je vršila dne 6. t. m. Kupil je ni nihče.

Predor v nemških Malnicah. Malnice, poprej tako samotni, malo poznani, tihi, mirni planinski kraj, dve uri od Zgornje Bele v Belski dolini, so kar čez noč, kakor bi se bile v zlato Kalifornijo preselile, postale skoraj celo mesto, seveda samo le leseno mesto iz lesenih hiš in hišic. Tukaj je sedaj, kakor poprej v Področici, torišče vseh kruhoborcev Nemcev, Italijanov, Slovencev, Hrvatov, ki gredo s trebuhom za kruhom. V tem planinskem kotu si sedaj roke podajajo gospodje podjetniki, tehnik, agenti à la Karpeles, gostilničarji, fjakarji in vozniki brez števila, večidel pa razun domačinov so „barabe“, ubogi trpini. Kateri skrat pa je zacopral ta prej tako samotni mirni rajski svet, da kakor bi trenil, vse mrgoli in se suče kakor v mravljišču? Denar je tisti svetovni motor, ki povsod enake čudeže dela. Kakor znano, vrtajo sedaj 9000 metrov dolgi predor skozi Turske planine in kakor gobe čez noč so iz tal izrastle barake, hiše in cele ulice. Nova, velika, štirirazredna šola se zida, župnišče in cerkev se popravljata in razširjata in tukaj na planini, kjer od pamtiveka ni bilo lastnega duhovnega pastirja, sedaj gospod župnik skrbno pase svoje različne ovčice in čreda je že sedaj tako mnogoštevila, da bode bržkone še ena kaplanija ustanovljena. Vzdiguje se pa tudi na viš veliko poslopje za bolnišnico, ker ima doktor zdravilstva tudi precejšno število bolnikov. Takoj za predorom se vzpenja kvišku tursko čez 2600 metrov visoko gorovje, tuintam s snegom pokrito. Tukaj čez hodijo mnogoštevilni turisti na Solnograško v svetovnoznane gostinjske toplice ali pa od tod na Koroško. Bogati, imenitni letoviščarji si bodo potem na južni solnčni strani v Malnicah svoje vile in letovišča postavljali in se vozili skoz predor kake pol ure daleč v gostinjske toplice. Predor je okoli 1200 metrov nad morjem, zato se lahko čudimo, da kmetje na polju šele sedaj lepi čvrsti lungavski ječmen žanjejo. Da so Malnice nekdanj slovenske prebivalce imele, nam že samo ime dovolj glasno spričuje, pa tudi še sedaj imajo nekatere kmetije in posestniki prav nekdanje slovensko ime. Vsa zgornja Koroška s Pu-

stersko dolino v Tirolo združena se je pod močnim frankovskim kraljem Karolom Velikim pred več kot tisoč letmi kot mejna grofija „Krajna“ imenovala. Slovenske „Malnice“ v Rožni dolini blizu Področice, veselite se, da niste same na Koroškem, temveč da imate še eno imenitno, čeravno le na pol sestro, ki daleč po svetu slovi in bo še čedalje bolj slovela — nemške Malnice, katero sestro v treh letih že prav lahko po železnici obiščete!

Društveno gibanje.

Celovško delavsko društvo ima svoj mesečni shod v soboto, dne 15. t. m., zvečer ob 8. pri „zlatem studencu“, Lidmanskega ulice v Celovcu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podljubeljsko delavsko društvo priredi v nedeljo dne 16. t. m. popoldne ob treh veselic s petjem, tamburanjem in govorom pri Kaiserju Podljubeljem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Medgorje. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Medgorje in okolico priredi dne 16. septembra 1906 po sv. blagoslovu v Habru pri Martincu letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Šolski govor. 3. Volitve. 4. Prosti predlogi. 5. Igra: „Ne vdajmo se“. Igralci in tamburaši iz Radiš. Vstopnina 30—50 vin. Vse vabi odbor.

Vabilo. Pevsko in izobraževalno društvo „Slavček“ v Škofičah priredi prihodnjo nedeljo, t. j. 16. septembra, ob 3. uri popoldne javen društven shod v društvenih prostorih pri Krištofu. Igrali bodo: „Županova Micka“. Razni govori in prosta zabava. K obilni udeležbi vabi odbor.

Podsinsjaves-Bistrica-Sveče. Odbor pevskega društva je sklenil: 1. Dobiti se mora še ena društvena soba, in sicer blizu cerkve v Svečah. (Društvena soba se je že dobila pri p. d. Kesnarju v Svečah.) — 2. Društveni člani se naprosijo, da naj pridejo sami plačevati mesečno članarino, ker se je število članov že tako pomnožilo, da blagajnik ne more več iti k vsakemu posebej in prositi članarino. Članarina se sprejema vsako nedeljo, in sicer v Svečah po drugi sv. maši v društveni sobi pri Kesnarju, v Podsinsjavi pa tudi v društveni sobi vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne. 3. Knjižnice so odprte tudi vsako nedeljo v istem času. 4. Delavci in kmetje, ki niso še člani društva, se naj oglasijo lahko vsako nedeljo v društveni sobi v Podsinsjavi, oziroma v Svečah, če želijo pristopiti. 5. Vpelje se „Čebelica“; za sedaj enkrat se sprejema prihranjeni denar za „Čebelico“ samo v Svečah vsako nedeljo po drugi sv. maši.

Odbor.

Vabilo na javni ljudski shod dne 23. septembra 1906 ob 4. uri popoldne takoj po občnem zboru šentjakobske posojilnice v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu, katerega skupno priredé izobraževalna društva zgornjekoroška. Na dnevnem redu je več govorov, igra in petje. K obilni udeležbi vabi

izobraževalno društvo „Kot“.

Izobraževalno društvo Rožek napravi v nedeljo 16. t. m. ob 4. uri popoldne javni shod v Spod. Borovljah pri „Raušu“. Po govorih bo prosta zabava s petjem, tamburanjem in igro: „Ne kliči vraga“. Odbor.

Slovensko kršč.-soc. bralno društvo za Št. Kancijan in okolico priredi v nedeljo dne 16. kimovca t. l. ob pol štirih popoldne mesečno zborovanje „pri Voglu“ v Št. Primožu pri Št. Vidu v Podjuni. Na sporedu so poučni govori, katerim sledi prosta zabava. Vse ude in prijatelje društva, posebno pa Vršane in Št. Vidčane vljudno vabi na mnogoštevilen obisk zborovanja. Odbor.

Izobraževalno društvo v Globasnici priredi dne 16. septembra 1906 v Št. Lipšu pri Žineku ob treh popoldne na nalašč zato pripravljenem prostoru pri župnišču dve ganljivi igri. Fantje igrajo: „Sanje“, dekleta pa ponovijo igro: „Lurška pastirica“. — Da ne bodo zastoj velike priprave, vabimo domačine in še posebno okoličane, katerim je mar poštena zabava, duševen užitek. Vstopnina 20 vin.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti Vrh in okolico priredi dne 23. t. m. v gostilni g. Fr. Kristana pri Fari svoje letno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Pozdrav. 2. Govori. 3. Pobiranje letnih doneskov. 4. Volitev novega odbora. 5. Igra: „Trije tički“, igrajo domači igralci. 6. Prosta zabava in petje. Začetek ob 1/4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Št. Jurij ob Ščavnici na Štajerskem. „Bralno društvo“ je jurjevškega rojaka velerodnega g. F. Hrašovca, vpk. sodnika v Gradcu, povodom njegove 80 letnice imenovalo svojim častnim članom. Častitamo!

Dopisi.

Spodnji Rož. Naši nasprotniki so zadnji čas jako na delu, posebno v Borovljah in okolici, da bi napravili iz še zavednih Slovencev sebi enake ljudi, to je ljudi brez značaja, ki zatajijo svoj jezik in rod — nemčurje, odpadnike. Da bi svoj namen dosegli, rabijo vsakovrstna sredstva in mnogokrat tudi silo. Vendar ali naj mi že zaradi tega obupamo? Ne. Ako se ozremo po našem Rožu, vidimo, da so naše vrste le vedno močnejše; zakaj sila rodi protisilo. Da ta protisila ni že izbruhnila na bauernbundarskem shodu v Svetnivasi, to dejstvo je pripisati le treznosti in miroljubnosti zavednih Slovencev, katerih število je bilo več kot dvajset, in so prišli le na zborovanje poslušat poročila izvoljenih zastopnikov in jih interpelirali, ne pa na pretep. Vendar smo se na tem shodu jako veliko naučili. Videli smo Košičevega Pepija zapovedovati požarni brambi svetinski, ki je ustanovljena bližnjemu v pomoč, proti bližnjemu. Videli smo v brambovski obleki tudi tiste junake, katerim bodo slavo peli Spodnještajerci in Macedonci, kakor je že enkrat „Mir“ poročal po shodu naših društev v Kapli. Slišali smo govoriti g. dr. Lemiša o Slovencih na Koroškem, kateri je že davno trdil, da Slovencev na Koroškem sploh ni več. Slišali smo dr. Metnica, da moramo Slovenci in Nemci skupaj držati in mirno skupaj živeti, gotovo zaradi tega, ker morajo tudi Slovenci biti porok za dolgove mesta Celovec, katerega podžupan je ravno on bil. Povedal pa ni dr. Metnic, zakaj se je v celovškem občinskem odboru sklenilo, da smejo službe pri mestni upravi in tako dalje dobiti samo ljudje, ki so nemške narodnosti. Slišali tudi nismo, zakaj se dajejo deželne podpore društvom kakor šudmark, šulferajn, turnferajn in raznim drugim nemškim korporacijam, katere gotovo niso zaradi tega ustanovljene, da bi Slovenci in Nemci mirno skupaj živeli. Slišali smo govoriti zastopnika delavske kurije Breiteggerja o — lovski postavi in tako naprej. To o bauernbundarskem shodu, kateri je marsikateremu oči odprl, ki je še vedno rad udaril na nemškutarsko struno. Poglejmo v Borovlje. Ta kraj se vedno imenuje, posebno zadnji čas, v nemških in vsenemških listih „deutsche Hochburg“, a zadnji dogodki nas ravno potrjujejo v zgoraj označenem mnenju. Ravno tam, kjer se kliče le venomer hajl in hajl, se spomni marsikateri, da je le sin slovenske matere, kar se je pokazalo na žegnanju v Justovem vrtu, in odgovori s krepkim živio. Da so bile na slavoloku povodom 25letnice nemškega pevskega društva „Alpenrose“ frankfurtarice, je sicer obsojati, vendar je še bolj graje vredno, da se obešajo na slovenski zemlji take zastave in se s tem izziva slovensko prebivalstvo. Ali tudi ta „Hochburg“ še zna pasti, akoravno je bila ob tej 25letnici precej v nemških farbah. Mi vstajamo in vas je strah!

Velikovec. (Naši kreditni zavodi.)

„Denar sveta vladar“, pravi star pregovor, ki je dandanašnji enako resničen, kot pred tisočletji. Mnogo je denarja na svetu, a vedno premalo. Oni, ki ga ne potrebujejo, ga imajo preveč, kjer bi se pa najbolj potreboval, tam navadno ni ne „žvenka ne cvenka“. Kakor posamnik, potrebuje tudi narod svoj denar. O židih se pravi, da, odkar so pravega Zveličarja zavrgli, jim je denar tista sila, s katero hočejo svet podjarmiti. In ko jim bo ves svet podjarmljen, imeli bodo svoje mesijansko kraljestvo na svetu. Židov se mi Slovenci še ne bojimo, razmere pri nas niso, kakoršne so n. pr. na Poljskem. A vendar je za nas veliko zlo, da je denar, ki ga narod potrebuje, v tujih rokah. Mi z vsakdanjim kruhom ne gospodarimo sami, reže ga nam tujec, čestokrat tujec sovražnik. Kakor splošne, so razmere tudi tukaj. Mi imamo tri denarne zavode v Velikovcu: 1. veliko nemško hranilnico; 2. slovensko „Hranilnico in posojilnico“, in 3. nemško „Spar- und Aushilfskasse“. Velika mestna nemška hranilnica obstoji šele 33 let in ima zdaj izposojenega denarja 3 milijone kron, rezervnega zaklada 300.000 kron. In vendar ta zavod obstoji šele 33 let! Slovenska „Posojilnica“ v Velikovcu obstoji 15 let; izposojenega denarja ima 247.000 kron, rezervnega zaklada 14.000 kron. Prišli smo pozno, in Slovenec si mora korak za korakom pridobivati tla, ki jih nikdar ne bi smel prepuščati tujcu. Ko se je sedanja mestna „Posojilnica“ ustanovljala, sodelovali so radovoljno tudi Slovenci: dr. Pavlič, dekan Aljančič. Le-ti gospodje niso mislili, da se kedaj narod tako razdvoji v razne stranke, kot je razdvojen zdaj. Dandanašnji pa vidimo na eni strani vsenemško uradniško stranko, na drugi krščanski kmetski narod. Obrtnikov je v mestih vedno manj, uradnikov vedno več, in naša mala mesta postala so več ali manj gnezda zagrizenih uradnikov, ki se

ob državi pasejo, kakor v pomladi gosenice na drevju. Žal, da je tako prišlo. Ta uradniškostna stranka dobila je tudi mestne denarne zavode v last, in kar jih še nima, bodo ji kmalu padli zrel v naročje. Velike hranilnice dajejo tudi veliko dobička. Poglejmo si darove velikovške hranilnice. L. 1905. dalo se je

1. Za bolnišnico usmiljenih bratov v Št. Vidu	20 K
2. „ velikovške učitelje	1420 „
3. „ meščansko šolo in kanalizovanje	6860 „
4. „ strelno društvo	100 „
5. „ nemški šulferajn	60 „
6. „ načelnika kmetijske šole	400 „
7. „ mestno olupovalno društvo	200 „
8. „ godbeni pouk	300 „
9. „ napredovalno trgovsko šolo	100 „
10. „ telovadnico	3000 „
11. „ kmetijsko društvo (Stammzuchtgenossenschaft)	400 „
12. „ Schulpfennigverein	200 „
13. „ požarno brambo	200 „
14. „ črevljarsko zadrugo	100 „
15. „ po toči poškodovane posestnike	500 „
16. „ velikovško mesto	1845 „

Iz tega izkaza je razvidno, da v Velikovu vladajo učitelji tako popolnoma, da se zgodi, kar ti želijo. Razdeli se na leto dobička 15.900 kron in od tega gre za učiteljstvo in šolstvo 12.400 kron! Za kmeta se je dalo efektivno 500 kron; kar se je dalo za „Stammzuchtgenossenschaft“, pride kmetom šele posredno v prid. Naravnost nerazumno je, kako se velikovski obrtniki zadovoljujejo z boro podporo 100 kron! Kaj kmet, kaj obrtnik? Kaj delo? V šolo se mora hoditi brez konca in ljudstvo bo prišlo tako daleč, kakor je prišel revni Velikovec. Svoje roke polaga v krilo, kar še ima, zapije, in potem kriči, naj država pomaga. Opozarjati se mora odločno, da se je ta dobiček dobival od mnogih posestnikov okolice, ki so ti posojilnici dolžni, da so v ta sklad donajali obrtniki, zdaj pa doživljajo tako povračilo. V odboru pa sede gospodje kakor: Pinterič, Giendl, Gratzhofer, Huth i. dr. Ti dajejo menda svoje ime in zbirajo, izkorišča pa zavod nekdo, ki žanje, kjer ni sejal. Poleg velike velikovške posojilnice ima mesto še drugo: „Völkermarkter Spar- und Aushilfskasse“, ki ima svoj urad v gostilni pri Sternwirtu. Ta manjša posojilnica, ki posojuje le na menice, imela je posojil 212.000 kron, rezervnega zaklada 12.600 kron. Torej ni prevelika, ali vendar ima svoj pomen, ker nam odvrača mnogo posestnikov. Slovenska posojilnica imela je težka leta; s konkurenco delati je mnogo težje, kakor delovati sam. In nasprotne posojilnice bile so mnogo let same. Obupati pa se ne sme. Razvoj tudi slovenskega društva je počasen ali naraven. Naravno je, da se slovenski kmet oklene slovenskega društva, da imamo en smoter pred očmi: kar zлага in nanaša naš kmet, se mora obrniti pozneje njemu v prid! Kaj bi se vse dalo storiti, ko bi imeli naši posestniki v kakem društvu letnih 15.000 kron deliti! Koliko prekoristnih socialnih naprav bi se dalo ustvariti. Kar še ni, se pa mora polagoma doseči s treznim, previdnim in neumornim delovanjem, in priti mora čas, da bo tudi naše ljudstvo izprevidelo, kam se ima postaviti.

Tisoči priznanj potrjujejo

da najboljše in najcenejše dobavlja

cerkvene paramente in oprave

neprekosno že 95 let stara tvrdka

Josip Neškudla

e. in kr. dvorni dobavitelj in tvorničar

Jabloné nad Orlicí, št. 86, pošta istotam Češko.

Prosi se natančnega naslova.

Ilustrovani ceniki, proračuni, izberki poštne prosto

Vozni red za progo Celovec-Bistrica in nazaj, veljaven od 23. julija 1906 naprej.

		Dopoldne		Popoldne		
Celovec	doh.	6:43	10:06	1:55	3:25	7:03
	odh.	7:—	10:25	2:15	3:35	7:20
Vetrinj	„	7:07	10:32	2:22	3:42	7:27
Žihpolje	„	7:24	10:49	2:39	3:59	7:44
Svetnavas	„	7:40	11:05	2:55	4:15	8:—
Bistrica	doh.	7:54	11:19	3:09	4:29	8:14
Bistrica	odh.	8:06	11:30	4:30	5:56	8:22
Svetnavas	„	8:23	11:43	4:47	6:13	8:35
Žihpolje	„	8:42	12:02	5:06	6:32	8:54
Vetrinj	„	8:54	12:14	5:18	6:44	9:06
Celovec	doh.	9:—	12:20	5:24	6:50	9:12

Zitne cene

od 4. do 11. septembra 1906.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 12. septembra. Cene so za 80 litrov (biren).

Zito in sočivje	Celovec		Beljak		Pliberk		St. Vid		Trg		Velikovec		Volšperk		Žel. Kapla	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica	10	08	12	80	—	—	10	16	—	—	—	—	—	—	11	12
Rž	8	50	11	20	—	—	8	48	—	—	—	—	—	—	10	54
Ječmen	7	28	11	52	—	—	7	63	—	—	—	—	—	—	8	96
Ajda	8	48	14	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	14
Oves	4	—	8	—	—	—	4	96	—	—	—	—	—	—	7	80
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno	16	—	18	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	04
Turšica	—	—	10	56	—	—	10	72	—	—	—	—	—	—	10	88
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizol, beli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rdeči	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Vabilo

k

občnemu zboru

„Št.-Jakobske posojilnice v Rožu“

v nedeljo dne 23. septembra 1906 ob 1/2 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu.

Spored.

1. Tajnikovo poročilo.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Nasveti in pripombe.

Matej Ražun,
načelnik.

Zahvala.

Za premnoge izraze sočutja, katere se nam je izkazalo povodom dolgotrajne bolezni in smrti naše ljubljene hčere, sestrične, sorodnice, gospodične

Natalije Zablatnik p. d. Ogrizove Talčke,
učenke I. r. učiteljšča,

se tem potem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebna zahvala velja mil. g. proštu za prekrasni nagovor ob grobu, potem cenjenim gospodičnam tovarišicam iz Velikovca z g. učiteljem na čelu, kot tudi domačim pevcem za prelepo petje, vsem sorodnikom in prijateljem ter vsem, ki so darovali vence in spremljali predrago rajnico k zadnjemu počitku. Bog bodi vsem obilen plačnik!

Dobriavas, dne 11. septembra 1906.

Ogrizova rodbina.

Učenca

sposobnega za trgovino, sprejme takoj tvrdka J. F. Schescherko v Št. Juriju ob juž. želez.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se v ljudo priporoča za natisovanje vizitnic pismenih zavrtkov itd. po najnižjih cenah.

Prostovoljna prodaja.

Na prodaj je zaradi preselitve **velika hiša na Jesenicah**. Hiša stoji zraven novega kolodvora. Pri hiši je hlev, vodnjak in dva vrta za zelenjavo in tudi vse občinske pravice. V hiši se izvršujeta zdaj dva obrta, in sicer izvrstno uspevajoča, moderno opravljena pekarna in prodaja delikates. Natančne pogoje pove dr. J. Vilfan, odvetnik v Radovljici.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporoča je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat veleč. duhovščini za nakup pri **kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi** zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej **fino staro in novo namizno vino** po 40 do 50 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejši sortirana vina, **pinela** po 50 K, stari **beli burgundec** po 60 K ter stara **buteljska vina**.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Narodni šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 15. oktobra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Zalogo najfinejšega dvojno čiščenega

aparat-olja za večno luč

in v to svrhu rabljivih

Guillon stenjev

kakor tudi fino kakovost

kadila

priporoča najceneje

Albin Novak,

trgovec v Sinčivasi. (Koroško.)

Razpošilja se tudi po železnici.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Učenca

ki je dopolnil 14 let ali je vsaj šole prost, vzamem v uk. Sprejem tudi enega pomočnika. **Gasper Brienz**, sodarski mojster, Selo pri Žitarivasi. Pošta Miklavčevo na Koroškem.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pravi je

Thierryjev balsam

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslaven neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarele rane, vnetja, poškodbe, ture in uljasa vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3 60 franko razpošilja le proti predplači ali povzetju

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Knjižico s tisoči zahvalnih pism zastoj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medicinskih drogerijah.

Št. 2154.

Avizo.

Od 1. oktobra 1906 naprej se bo nabavilo potom ročnega nakupa pri producentih: pri vojaškem oskrbovališču v Celovcu:

rži 2200 q

ovsa 4600 q

pri vojaškem podružnem oskrbovališču v Beljaku:

rži 200 q

ovsa 1000 q

Natančnejši pogoji se izvedo v naznanilih pri zgoraj omenjenem oskrbovališču in njegovi podružnici v Beljaku.

Pojasnila se dobe pismeno in ustmeno.

V Celovcu, dne 1. septembra 1906.

C. in kr. vojaško oskrbovališče v Celovcu.

Redka vsestranost.

Na tisoče zdravnikov je že oddalo mnenje o mnogostranski koristnosti Kufekejeve moke za otroke, in zanimivo je, napraviti si pregled o vseh onih slučajih, v katerih se to že več let preiskušeno živilo za otroke najnežnejše starosti kakor tudi za večje otroke rabi uspešno.

Kufekejevo moko za otroke rabimo: 1. kot izredno dragoceno živilo za one otroke, ki jim nedostaja materinega mleka; 2. za dietetsko zdravilo za črevesne in želodčne katarje in za drisko; 3. kot ubranjevalno sredstvo

proti nastanku teh za dojenca tako nevarnih bolezni, ker je to izključno slaba podlaga za kalitve teh bolezni; 4. kot važno živilo, posebno še za razvitje otrokovih mišic in kosti; 5. kot docela nenadomestljiv pomoček za pospeševanje prebavljanja kravjega mleka v dojenčevem želodcu; 6. kot istotako nezmotljivo delujoče sredstvo za zabanjenje težkoč telesnega odvajanja in motenja prebave; 7. kot izvrstno, od specialnih zdravnikov te stroke prav posebno odlikovano zdravilo za podpiranje zdravljenja s fosforjem pri rahitiških in škrofuloznih otrokih; 8. kot jako uspešno ubranjevalno sredstvo proti takozvani „angleški bolezni“, s čimur je razumeti

precejšen zaostanek razvitka rok in nog v primeri z obsežno glavo dojenčevu.

Se marsikaj bi se dalo tu navesti o nadaljnjih uspešnih načinih porabe Kufekejeve moke, če bi ne bil prostor pretesen. Kufekejeva moka je zaradi vedno enakomerne izdelave, lahke prebavnosti, trpežnosti, slastnega okusa, zaradi izdatnosti, nizke cene, lahkega pripravljanja za hrano itd. resnično eno izmed najzanesljivejših in najboljših živil za otroke.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na Štajarskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje:

glavni zastop „CROATIE“ v Celovcu

Valentin Jug, benediktinski trg št. 4.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Koroške.

Veliko zalogo zajamčeno

pristnega vina

priporoča hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom. Dobi se belo po 30 do 50 vinarjev liter. Finejše do 60 vinarjev. Izpod 56 litrov se ne oddaja.

Jurij Rudolf,
načelnik.

Mlin

na dva tečaja in stanovitni vodi blizu Kaple v Rožni dolini se da v najem ali se ceno proda. Več pove posestnica Neža Harniš p. d. Mevnjak v Trnju, pošta Podgora, Koroško.

Stavbena tyrdka R. Smielowski

Ljubljana, Rimska cesta 16

išče zidarjev, delajočih s kamenjem, proti dobri plači, event. partijskega vodjo z 10 do 15 zidarji za kamenje in opeko.

Vinske in sadne stiskalnice

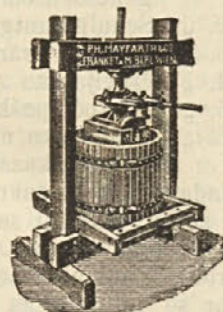
z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obiralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadni lupilniki in rezalniki. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne kovarne.

Dunaj, II./1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Rastlinski liker in rastlinska grenčica**„JELEN“**

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin, podpirata in pospešujeta prebavo, krepita želodec in ž njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih odličnih lastnosti najboljša izdelka

te vrste.

Edini izdelovatelj:

Anton Jelenec v Idriji,

imetelj rastlinske destilacije „JELEN“.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spiljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.